

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 5. februar 2007
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh.: Mette Kjølbj Olesen
Sagsnr.: 2006-730-0445
Dok.: MKO41332

Sagsbehandlingstider i volds- og voldtægtssager

1. Vedlagt sendes i 5 eksemplarer til Retsudvalgets orientering:

- Rigsadvokatens indberetning til Justitsministeriet af 3. januar 2007 om sagsbehandlingstider i volds- og voldtægtssager i 1. halvår 2006.
- Domstolsstyrelsens notat med bilag fra november 2006 om status for målsætninger om sagsbehandlingstider for volds- og voldtægtssager ved domstolene.
- Direktoratet for Kriminalforsorgens notat af 5. december 2006 og statistiske redegørelse fra oktober 2006 om ordningen vedrørende hurtig indsættelse af voldsdømte samt notat af 10. januar 2007 og statistiske redegørelse fra december 2006 om ordningen vedrørende hurtig indsættelse af voldtægtsdømte.

Voldssager

2. Målsætningerne om en hurtig behandling af voldssager er opstillet i voldspakkerne fra 1994 og 1997. De indebærer for *politiet*, at det samlede tidsforbrug, fra voldsanmeldelsen modtages (gerningsmanden er identificeret), til sagen indbringes for retten, ikke bør overstige 30 dage. Målsætningen for behandlingstiden ved *domstolene* er angivet til 37 dage. Heraf udgør beramelsestiden, dvs. tiden fra sagen modtages i retten, til domsforhandlingen kan indledes, 30 dage, mens der er afsat 7 dage til domsforhandling og domsafsigelse. For *strafafsoningen* af voldsdomme er målsætningen fastsat således, at afsoningen for dømte, som ikke er varetægtsfængsle-

de, skal iværksættes senest 30 dage efter, at der foreligger fuldbyrdelsesordre. Det er samtidig forudsat, at politiet giver fuldbyrdelsesordre umiddelbart efter, at der er afgivet ankeafkald, efter ankefristens udløb eller efter, at ankedom er afsagt.

3. Som det fremgår af *Rigsadvokatens* indberetning, blev der i **67,0 pct.** af de sager, der er afgjort i 1. halvår 2006, rejst tiltale eller udfærdiget retsmødebegæring (tilståelsessager) inden 30 dage, efter at gerningsmanden var identificeret. I **22 pct.** af sagerne skete tiltalerejsningen mellem 30 dage og 2 måneder efter identifikationen og i **11,0 pct.** af sagerne mere end 2 måneder efter identifikationen.

Det fremgår endvidere af indberetningen, at der for så vidt angår 2. halvår 2005 i **69,1 pct.** af sagerne blev rejst tiltale eller udfærdiget retsmødebegæring inden 30 dage, efter at gerningsmanden var identificeret. I **20,6 pct.** af sagerne skete tiltalerejsningen mellem 30 dage og 2 måneder efter identifikationen og i **10,3 pct.** af sagerne mere end 2 måneder efter identifikationen.

For 1. halvår 2005 var de tilsvarende tal henholdsvis **69,7 pct.**, **20,3 pct.** og **10,0 pct.** og for 2. halvår 2004 henholdsvis **66,4 pct.**, **22,7 pct.** og **10,9 pct.** For 1. halvår 2004 var de tilsvarende tal **65,7 pct.**, **20,8 pct.** og **13,5 pct.**

Som det fremgår, er der sket et mindre fald i antallet af sager, der er indbragt for retten inden 30 dage i forhold til tallene for 2005. Der er imidlertid stadig tale om en stigning i forhold til tallene for 2004.

Der er kun 3 politikredse, hvor mindre end halvdelen af sagerne i 1. halvår 2006 er indbragt for retten inden 30 dage. Rigsadvokaten har oplyst, at han har anmodet chefanklagerne i de nye politikredse om at være meget opmærksomme på fortsat at overholde de fastsatte målsætninger for sagsbehandlingstiden i voldssager.

4. For så vidt angår *domstolene* omfatter den statistiske undersøgelse byretternes sagsbehandlingstid i de såkaldte særlige voldssager – det vil sige voldssager, der afgøres efter *straffelovens* §§ 244-246 med en *ubetinget fængselsstraf*, uden at der heri indgår andre lovovertrædelser af væsentlig betydning for strafudmålingen.

4.1. I 1. halvår 2006 afgjorde byretterne i alt 2.953 voldssager – dvs. herunder også voldssager afgjort med en betinget fængselsstraf. I 1. halvår 2005 lå det samlede antal voldssager på 2.981.

I 1. halvår 2006 udgjorde 867 af alle behandlede voldssager ved byretterne særlige voldssager mod 2.626 særlige voldssager i hele 2005. Det fremgår af undersøgelsen, at tidligere års erfaringer viser, at antallet af sager udgør nogenlunde samme antal i 1. og 2. halvår.

På trods af et forholdsmæssigt næsten uændret antal voldssager i 2005 og 1. halvår 2006 er der således sket et markant fald på **34 pct.** i antallet af sager, der afgøres som særlige voldssager.

I 1. halvår 2006 blev **58,2 pct.** af sagerne afsluttet inden for 37 dage fra sagens modtagelse, mens tallet i 2005 lå på **57,6 pct.** Andelen udgjorde i 2004 **52,8 pct.** og i 2003 **56,1 pct.**

I 1. halvår 2006 blev **18,6 pct.** af sagerne afgjort efter 37 dage, men inden for 2 måneder. Endvidere blev **19,7 pct.** af sagerne afsluttet inden for 2-6 måneder. I 2005 var tallene henholdsvis **17,1 pct.** og **21,1 pct.**

Samlet set blev **76,8 pct.** af de særlige voldssager ved byretterne således afgjort inden for 2 måneder i 1. halvår 2006. Det er en mindre stigning i forhold til 2005.

96,5 pct. af sagerne blev afsluttet inden for 6 måneder i 1. halvår 2006. I 2005 udgjorde andelen **95,8 pct.**, i 2004 **95,1 pct.** og i 2003 **95,5 pct.**

Den gennemsnitlige afgørelsestid for alle særlige voldssager (sager afgjort såvel inden for som efter 37-dages fristen) i 1. halvår 2006 var **53 dage.** De tilsvarende tal var **57 dage** i 2005, **58 dage** i 2004 og **55 dage** i 2003.

I 1. halvår 2006 var der i alt 362 særlige voldssager, der ikke kunne afgøres inden for de 37 dage. De sager, hvori 37-dages fristen blev overskredet i 1. halvår af 2006, havde en gennemsnitlig afgørelsestid på **92 dage.** Det er lavere end i de seneste år. Den gennemsnitlige afgørelsestid var således i 2005 på **97 dage,** mens den i 2004 og 2003 var på **96 dage.**

4.2. Den særlige voldsundersøgelse ved retterne har til formål at kortlægge årsagerne til, at en del af voldssagerne ikke overholder den fastsatte målsætning om sagsbehandlingstiden.

Undersøgelsen for 1. halvår 2006 viser, at byretterne i 1. halvår 2006 var eneårsag eller medvirkende årsag til overskridelse af fristen i **23 pct.** af sagerne. Dette tal er det hidtil laveste i de seneste år. I 2005 var retten således eneårsag eller medvirkende årsag til forsinkelsen i **24 pct.** af de sager, hvor fristen blev overskredet. I 2004 var der tale om **28 pct.**

54 af landets byretter (66 pct.) havde ingen særlige voldssager, hvor 37-dages fristen blev overskredet som følge af rettens forhold.

Domstolsstyrelsen har påpeget, at det ikke alene er de registrerede særlige voldssager, der har fået særlig prioritet ved byretterne i 1. halvår 2006. Byretterne prioriterer således alle sager efter

straffelovens §§ 244-246, da det ved modtagelsen af sagen er uvist, om sagen vil føre til domfældelse, herunder om der vil blive idømt en ubetinget frihedsstraf. De resterende voldssager, hvor der ikke idømmes en ubetinget frihedsstraf, er således også blevet behandlet som hastesager og undergivet særlig prioritering, men indgår ikke i opgørelsen af de særlige voldssager.

5. Direktoratet for Kriminalforsorgens undersøgelse omfatter alle voldsdømte m.fl. (straffelovens § 119, § 123 og §§ 244-246), der er påbegyndt afsoning af deres dom i perioden fra 1. maj til 31. juli 2006. Perioden vedrører i alt 470 voldsdømte.

5.1. Det fremgår af undersøgelsen, at andelen af voldsdømte, der blev indsat til afsoning inden for 30 dage, efter at der er givet fuldbyrdelsesordre, er opgjort til **78,7 pct.** i den nævnte periode. Der er tale om et mindre fald i forhold til 2005, hvor den tilsvarende andel var **81,6 pct.**, men resultatet er bedre i forhold til såvel 2003 som 2004.

I de sager, hvor indsættelse fandt sted, efter at der var gået 30 dage, var den gennemsnitlige ekspeditionstid på **75,3 dage**. I 2005 lå den gennemsnitlige ekspeditionstid i de forsinkede sager på **97,5 dage**. Den gennemsnitlige ekspeditionstid er således faldet med **22,2 dage**.

Den gennemsnitlige ekspeditionstid for alle voldssager i undersøgelsen fra 2006 er opgjort til **36,3 dage**. I undersøgelsen fra 2005 var den gennemsnitlige ekspeditionstid i alle voldssager **38,1 dage**.

Den mest hyppige årsag til, at indsættelse fandt sted, efter at der var gået mere end 30 dage, var også i 2006, at tiltalte udeblev fra fremmøde. Dette var tilfældet i **41 pct.** af de forsinkede sager, svarende til ca. **8,7 pct.** af det samlede antal voldssager. I 2005 var **7,4 pct.** af det samlede antal voldssager forsinket af denne årsag.

Den næsthyppigste årsag var, at politiet afsendte sagen så sent, at fængslet eller arresthuset ikke havde mulighed for at fastsætte en indsættelsesdato inden 30-dages fristen, når den dømte samtidig skulle tilsiges med en frist på minimum 10 dage (**25 pct.** af de forsinkede sager, svarende til **5,3 pct.** af det samlede antal voldssager). I 2005 var **3,1 pct.** af det samlede antal voldssager forsinket af denne årsag.

Voldtægtssager

6. Folketinget vedtog den 4. juni 2004 folketingsbeslutning B 82 om forbedring af voldtægtsofres retsstilling. Ifølge folketingsbeslutningen skal sagsbehandlingstiden for voldtægtssager være omfattet af en konkret målsætning.

På den baggrund blev der fastsat forskrifter om målsætninger for sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager, som Justitsministeriet sendte til Retsudvalget ved brev af 11. august 2005.

Målsætningerne indebærer for *politiet og anklagemyndigheden*, at det samlede tidsforbrug fra sigtelsen til sagens indbringelse for retten ikke bør overstige 60 dage, dog således at det for sager, hvor der gennemføres mentalundersøgelse af sigtede og eventuelt tillige forelæggelse for Retslægerådet, gælder, at dette tidsforbrug ikke bør overstige 4 måneder. Målsætningen for sagsbehandlingstiden ved *domstolene* er angivet til 37 dage. For *strafafsoningen* af voldtægtsdomme er målsætningen fastsat således, at afsoningen for dømte (der ikke i forvejen er varetægtsfængslede) skal iværksættes senest 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordre.

7. Det fremgår af *Rigsadvokatens* indberetning, at 38 af de 47 indberettede sager for 1. halvår 2006 er omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højest 60 dage fra sigtelsen til sagens indbringelse for retten. Af de 38 sager blev **50 pct.** indbragt for retten inden 60 dage fra sigtelsen af gerningsmanden. **31,6 pct.** af sagerne blev indbragt for retten mellem 60 dage og 4 måneder efter sigtelsen, og **18,4 pct.** af sagerne blev indbragt for retten mere end 4 måneder efter sigtelsen.

De tilsvarende tal for 2. halvår 2005 er **52,8 pct.**, **25,0 pct.** og **22,2 pct.**

De resterende 9 indberettede sager er omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højest 4 måneder fra sigtelsen af gerningsmanden til sagens indbringelse for retten. Af de 9 sager blev **22,2 pct.** indbragt for retten inden 4 måneder, **33,3 pct.** mellem 4 og 6 måneder og **44,5 pct.** efter 6 måneder.

For 2. halvår 2005 var de tilsvarende tal henholdsvis **25 pct.**, **37,5 pct.** og **37,5 pct.**

Som det fremgår, er der for begge sagskategorier sket en mindre tilbagegang på **2,8 pct.** i forhold til 2. halvår 2005. Rigsadvokaten har oplyst, at årsagerne til den længere sagsbehandlingstid blandt andet skyldes afventen af erklæringer om tekniske undersøgelser og forelæggelse for statsadvokaterne med henblik på vurdering af, om sagen skal rejses ved nævningeting, og forelæggelse for Rigsadvokaten af spørgsmål om rettighedsfrakendelse.

Rigsadvokaten har påpeget, at det er hans opfattelse, at det fortsat må tillægges betydning, at målsætningerne på området er forholdsvis nye. Endvidere fremhæver Rigsadvokaten, at det ikke i alle sager vil kunne forventes, at målsætningerne kan opfyldes. Det gælder blandt andet i sager, hvor der skal udarbejdes DNA-profilanalyser, og i sager med flere gerningsmænd og flere voldtægter.

Rigsadvokaten har tilkendegivet, at den andel af sager, hvori målsætningerne i 1. halvår 2006 er opfyldt, ikke kan anses for tilfredsstillende, selv når de nævnte forhold tages i betragtning. Rigsadvokaten har oplyst, at han over for chefanklagerne i de nye politikredse vil indskærpe vigtigheden af, at de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstiderne i videst muligt omfang opfyldes. Spørgsmålet vil også blive drøftet i rigsadvokataturens fagudvalg, hvori politikredsene er repræsenteret.

8. For så vidt angår *domstolene* omfatter den statistiske undersøgelse af byretternes sagsbehandlingstid i voldtægtssager sager om overtrædelse af § 216 og forsøg herpå, sager om overtrædelse af § 216, jf. § 224 (anden kønslig omgængelse end samleje), og forsøg herpå samt sager om overtrædelse af § 216, jf. § 225 (kønslig omgængelse med en person af samme køn), og forsøg herpå.

8.1. I 1. halvår 2006 afgjorde byretterne i alt 45 sager om voldtægt. **44 pct.** af dem blev afgjort inden for 37 dage. I 2. halvår 2005 blev **73 pct.** af voldtægtssagerne afgjort inden for 37 dage.

8.2. Undersøgelsen for 1. halvår 2006 viser, at byretterne i **20 pct.** af sagerne var årsag til, at sagerne blev forsinkede.

Domstolsstyrelsen har tilkendegivet, at målopfyldelsen på 44 pct. ikke er tilfredsstillende, men påpeger, at målopfyldelsen er meget følsom over for selv små udsving i antallet af sager, der falder inden for eller uden for fristen på 37 dage.

Domstolsstyrelsen har oplyst, at styrelsen vil henlede byretternes opmærksomhed på vigtigheden af, at voldtægtssager så vidt muligt behandles inden for den opstillede målsætning. Styrelsen har allerede i forskellige sammenhænge drøftet målopfyldelsen i 1. halvår 2006 for voldtægtssager med henblik på at opnå et bedre resultat i 2. halvår 2006. Herudover har styrelsen taget initiativ til at oprette et samarbejdsforum med deltagelse af de væsentligste aktører i forbindelse med sagsafviklingen og arbejdsprocesserne, herunder anklagemyndigheden, repræsentanter for forsvarsadvokaterne og Retslægerådet. Formålet med oprettelsen af dette forum er, at samarbejdet kan optimeres, og at sagbehandlingstiderne nedbringes.

Domstolsstyrelsen forventer, at den netop gennemførte domstolsreform vil medføre, at sagbehandlingstiderne vil kunne nedbringes, blandt andet fordi byretterne fremover vil kunne agere mere fleksibelt.

9. Undersøgelsen fra *Direktoratet for Kriminalforsorgen* omfatter alle voldtægtsdømte (straffelovens § 216), der er påbegyndt afsoning af deres dom i perioden fra 1. januar 2006 til 18. december 2006.

9.1. Det fremgår af undersøgelsen, at **40 pct.** af de 15 voldtægtsdømte, der er omfattet af undersøgelsen, blev indsat inden for 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordre.

For de resterende **60 pct.** af sagerne, hvor indsættelse fandt sted efter 30 dage, var den gennemsnitlige ekspeditionstid på **62,1 dage.** For samtlige voldtægtssager er det tilsvarende tal **47,5 dage.**

Undersøgelsen viser, at årsagerne til, at indsættelse i **60 pct.** af sagerne (9 sager i alt) fandt sted senere end 30 dage efter fuldbyrdelsesordre, i 1 sag var, at den dømte udeblev, i 2 sager, at politiet afsendte sagen så sent, at Anstalten ved Herstedvester ikke havde mulighed for at fastsætte en indsættelsesdato inden for 30 dage, i 1 sag var der tale om en administrativ fejl, og endelig var der i 5 sager tale om pladmangel i Herstedvester.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har tilkendegivet, at andelen af rettidige indsættelser er for lav. Direktoratet har bemærket, at dette først og fremmest skyldes, at der har været pladmangel i Anstalten ved Herstedvester. I tilfælde af, at Anstalten ved Herstedvester ikke kan modtage en voldtægtsdømt inden 30 dage, skal anstalten skaffe plads i et åbent fængsel eller arresthus. Sagen skal forelægges direktoratet, hvis det ikke kan lade sig gøre. Anstalten har imidlertid ved en fejl ikke fulgt denne procedure i de 5 nævnte sager. Direktoratet har derfor over for anstalten tilkendegivet, at det er beklageligt, at reglerne ikke er blevet fulgt.

10. Justitsministeriet tillægger det afgørende betydning, at man er opmærksom på de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstiderne i volds- og voldtægtssager, og at der til stadighed udfoldes bestræbelser for at opfylde de fastsatte målsætninger.

Særligt med hensyn til voldtægtssager bemærkes det, at de omtalte tal for opfyldelsen af målsætningerne ikke kan anses for tilfredsstillende. Justitsministeriet har i den forbindelse noteret sig de initiativer, som Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen har taget eller vil tage med henblik på at forbedre sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager.

Justitsministeriet vil omkring årsskiftet 2007/2008 på ny orientere Folketingets Retsudvalg om status med hensyn til de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstider i volds- og voldtægtssager.

Lene Espersen

/ Ole Hasselgaard